

Louna-Jukola yhdistää

Janne Salmi

"Hiidenkivelle, Hiidenkivelle! Ja tarkoitti hän erästä kiveä, valtaisen suurta, joka seiso i kolkossa korvessa. Sitä kohden kiirehtivät nyt veljekset, seisoivat pian sen juurella, ja leimauksina vilkaisivat niin miehet kuin koirat sen harjalle ylös. Kauas tuoksahtivat sammaleet, koska heidän kouransa kaappasivat kiven kulmista kiinni; heidän kyntensä iskivät lujemmin, tarkemmin ja terävämmin kuin koskaan ilveksen väärät kynnet. Niin he pelastuivat hirvittävästä kuolemasta, mutta olivatpa olleet lähellä surman nielua."

Hiidenkivelle ilvesten lailla kirmaavat Seitsemän veljestä ovat kaltaisilleni keski-ikäisille tuttuja kouluvuosilta samoin kuin koululiikunnan syyskuisen kosteat suunnistustunnit. Molemmat ovat kenties vähemmän mieluisia, mutta toisaalta mieliin painuneita ja "ikävydydessään" monia suomalaisia yhdistäviä koulumuistoja. Maailma muuttuu ja koululaitos sen mukana: Seitsemän veljestä ei enää kuulu äidinkielen opetuksen pakolliseen lukemistoon ja suunnistuksenkin asema koululiikunnassa on vaakalaudalla, OAJ katsoo lajin "vaaralliseksi" koska oppilaita ei voida valvoa koko liikuntatunnin ajan.

Suunnistuksen kesäinen suur tapahtuma Jukolan viesti sen sijaan elää mitä vahvimmin ja kehittyä vuodesta toiseen. Järjestyksessään 67. Jukolan viesti suunnistetaan perinteisenä ajankohtanaan, viikkoa ennen juhannusta Paimiossa Turun Suunnistajien ja Paimion Rastin jakaessa järjestelyvastuun.

Ajatus läpi yön kilpailtavasta suunnistusviestistä syntyi 1945 Ruotsissa käynnistetyin kymmenosuuksisen Tiomila-viestin innoittamana. Suunnistuksen ollessa sodan jälkeen vankassa kansalaistaidon asemassa, haluttiin viestiin niin ikään mukaan kansallista henkeä ja perinnettä. Näin päädyttiin seitsenosuuksiseen viestiin Aleksis Kiven Seitsemän veljeksien hengessä. Vuonna 1948 perustettiin edelleenkin Jukolan viestin taustayhteisönä toimiva Kaukametsäläiset ry. huolehtimaan Jukolan viestin järjestämisestä ja Aleksis Kiven perinteen vaalimisesta. Ensimmäinen kilpailu käytiin seuraavana vuonna Helsingin seudulla 41 joukkueen voimin, viidentoista joukkueen selviytyessä maaliin.

Tänä kesänä Paimioon saapuu lähes 18.000 osanottajaa noin 25 maasta. Vuosikymmenten mittaan Jukolan viesti on saavuttanut merkittävän aseman maailman suunnistajien ja suomalaisten kuntoilijoiden kohtaamispaikkana. Suurimmalle osalle kilpailijoista kysymys on yhteisestä seikkailusta ja maaliin pääsystä huippujoukkueiden kamppaillessa Jukolan viestin voitosta ja pääsystä "Hiidenkivelle" lukemaan läpi yön kaikkien joukkueiden symbolisesti kuljettamaa vietyä Jukolan viestin sanomaa: perinteisintä ja kenties suurinta kunniaa jonka suunnistaja voi osakseen saada.

Kuten suurissa juoksutapahtumissa, Jukolan viestissä kuntoilijat ja huiput kilpailevat samoilla reiteillä samanaikaisesti. Kokonaisuudessaan noin 50-tuhantinen joukko sekoittuu Jukolan kylän alueelle, majoittuu (teltoissa), ruokailee, seuraa kilpailua ja saunoo suorituksen jälkeen (telttasaunoissa) ikään, kuntoon tai taitoihin katsomatta – yhteisöllisyyden tunne on käsin kosketeltava. Naiset suunnistivat vuosina 1951–1977 henkilökohtaisen Venlojen juoksunsa, joka vuonna 1978 muuttui Venlojen viestiksi. Tätä nykyä monet naiset haluavat kokea Jukolan yön suunnistaen miesten seassa – varsinkin voimakkaasti lisääntyvissä puulaakijoukkueissa naisia nähdään yhä enemmän.

Siinä missä Jukolan viesti yhdistää sukupuolet- ja polvet sekä huiput ja kuntoilijat, niin myös eri maiden suunnistajat. Louna-Jukolan toisen järjestäjäseuran Turun Suunnistaen voittaessa Jukolan viestin vuonna 2001 joukkueessa suunnistivat viiden eri maan urheilijoita: kolmen suomalaisen ohella sveitsiläinen, norjalainen, tshekkiläinen ja australialainen suunnistaja. Tällöin alkanut kehityssuunta on monissa seuroissa nykyään enemmän sääntö kuin poikkeus – suunnistusseurat ovat pienessä mittakaavassa kansojen sulatusuuneja. Kaiken kaikkiaan Jukolan viestiin saapuu joukkueita Pohjoismaiden ohella kaikista Itämeren maista – kaukaisimpia osanottajia odotetaan Yhdysvalloista ja Kiinasta. Monissa pohjoismaisissa joukkueissa on urheilijoita myös maista joista ei kokonaista joukkuetta ole mukana, joten eri kansallisuuksia kilpailussa on mukana yli kolmekymmentä, lähes suunnistuksen MM-kisojen verran.

Yksi syy Jukolan viestin suosion kasvuun lienee tapahtuman kiertäminen ympäri Suomea. Kilpailumaasto, areena ja ympäristö ovat aina erilaiset, tunnelman säilyessä kuitenkin vuodesta toiseen samanlaisena, monien mielestä ainutlaatuisena.

Suurin osa suunnistuksen harrastajista tulee tätä nykyä kaupunkialueilta harrastuksen tuodessa kuitenkin maaseudun ja luonnon osaksi suunnistusta harrastavan jokapäiväistä elämää. Uskonkin, että suunnistajat kaupunkilaistaustastaan ja korkeasta koulutustasostaan huolimatta ymmärtävät erinomaisesti elävän maaseudun, luonnon monimuotoisuuden kuin myös maa- ja metsätalouden arvon sekä Suomessa että muissa maissa. Siinä missä Aleksis Kiven Seitsemän veljestä muuttuivat romaanin kuluessa koulua vieroksuvista korven eläjästä yhteiskuntakelpoisiksi yksilöiksi, nykypäivän Jukolan Jussien ja Venlojen kehitystarina on vuosittain juhannusta edeltävänä viikonloppuna päivänvastainen.

Jukolan viesti on yksi suomalaisen kesän kohokohdista – sekä suuruutensa että urheilu- ja kulttuuriperinteensä johdosta. Kesäisen viikonloppun kansainvaellus yhdistää paikallaolijat monin eri tavoin. Olipa kyseessä suomalainen tai ulkomailta saapuva suunnistaja, kilpailija, kuntoilija, katsoja tai talkoolainen, Louna-Jukolassa jokainen on voittaja.

www.jukola.com/2015/

Janne Salmi
Viestintävaliokunnan puheenjohtaja, Louna-Jukola 2015

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).